

Predsjednik Crne Gore

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

U K A Z

O PROGLAŠENJU ZAKONA O BUDŽETSKOJ INSPEKCIJI

Proglašavam **ZAKON O BUDŽETSKOJ INSPEKCIJI**, koji je donijela Skupština Crne Gore na Trećoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2024. godini, dana 17. decembra 2024. godine.

Broj: 011/24-1956/2-01

Podgorica, 20. decembar 2024. godine

PREDSJEDNIK CRNE GORE

Jakov Milatović

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 28. saziva, na Trećoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2024. godini, dana 17. decembra 2024. godine, donijela je

ZAKON O BUDŽETSKOJ INSPEKCIJI

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se način rada budžetske inspekcije, ovlašćenja i mjere koje preduzima u postupku inspeksijskog nadzora, kao i druga pitanja od značaja za rad budžetske inspekcije.

Djelokrug rada

Član 2

Budžetska inspekcija u vršenju inspeksijskog nadzora vrši kontrolu zakonitog i namjenskog korišćenja budžetskih sredstava potrošačkih jedinica, opština, Glavnog grada i Prijestonice (u daljem tekstu: opština), subjekata koji vrše javna ovlašćenja i drugih korisnika javnih budžetskih sredstava u cilju da se obezbijedi poštovanje zakonitog i namjenskog korišćenja javnih budžetskih sredstava.

Postupanje budžetske inspekcije

Član 3

Budžetska inspekcija u vršenju inspeksijskog nadzora postupa u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor, zakonom kojim se uređuje upravni postupak i posebnim zakonom.

Saradnja sa drugim organima u postupcima

Član 4

Budžetska inspekcija može, na zahtjev državnog tužilaštva, suda i organa uprave nadležnog za poslove policije pružati pomoć u finansijskim istragama, izviđaju, krivičnom i prekršajnom postupku.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Nadzor nad primjenom propisa o budžetu i fiskalnoj odgovornosti

Član 6

Budžetska inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuje planiranje i izvršenje budžeta, fiskalna odgovornost, pozajmice i garancije i druga pitanja od značaja za budžet Crne Gore i budžet opštine, u odnosu na zakonito i namjensko korišćenje budžetskih sredstava potrošačkih jedinica, opština, subjekata koji vrše javna ovlašćenja i drugih korisnika javnih budžetskih sredstava.

Nadzor nad primjenom propisa o zaradama zaposlenih u javnom sektoru

Član 7

Budžetska inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuje način utvrđivanja i ostvarivanja prava na zaradu, naknadu zarade i druga primanja zaposlenih u javnom sektoru, način obezbjeđivanja sredstava za te namjene i druga pitanja od značaja za ostvarivanje ovih prava.

Nadzor nad primjenom propisa o finansiranju lokalne samouprave

Član 8

Budžetska inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuju izvori sredstava, način finansijskog ujednačavanja i finansiranja poslova lokalne samouprave.

Nadzor nad primjenom propisa o računovodstvu u javnom sektoru

Član 9

Budžetska inspekcija vrši inspekcijski nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuju način i organizacija vođenja računovodstva u javnom sektoru, finansijsko izvještavanje i druga pitanja od značaja za računovodstvo u javnom sektoru.

Organizacija budžetske inspekcije

Član 10

Poslove inspekcijskog nadzora u skladu sa ovim zakonom vrši organ državne uprave nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo) preko budžetske inspekcije.

Budžetski inspektor

Član 11

Poslove budžetske inspekcije vrše glavni budžetski inspektor i budžetski inspektor (u daljem tekstu: budžetski inspektor).

Glavni budžetski inspektor organizuje rad, rukovodi i koordinira budžetskom inspekcijom i vrši inspekcijski nadzor u složenim pravnim stvarima.

Ograničenje budžetskog inspektora u obavljanju drugih poslova

Član 12

Budžetski inspektor ne može da obavlja privrednu ili drugu djelatnost i poslove za sebe ili drugog poslodavca, pruža konsultantske usluge u vezi sa poslovanjem kod subjekata inspeksijskog nadzora, učestvuje u radu stručnih radnih grupa, komisija ili tijela subjekata inspeksijskog nadzora iz člana 2 ovog zakona, kao ni da obavlja druge poslove koji štete samostalnosti u radu ili su u suprotnosti sa položajem i ulogom budžetskog inspektora ili su nespojive sa poslovima inspeksijskog nadzora.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ministar finansija može da odobri učešće budžetskog inspektora u radu stručnih radnih grupa, komisija ili tijela na pisani i obrazloženi zahtjev budžetskog inspektora ili subjekta iz člana 2 ovog zakona.

Praćenje stanja

Član 13

Budžetska inspekcija prikuplja podatke, prati i analizira stanje u oblasti inspeksijskog nadzora koji je u njenom djelokrugu rada.

Podatke iz stava 1 ovog člana budžetska inspekcija prikuplja neposredno prilikom vršenja inspeksijskog nadzora, iz dostupnih registara kojima upravljaju, odnosno koje vode državni organi, organi državne uprave, organi uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave i pravna lica koja vrše javna ovlašćenja, kao i iz javno dostupnih izvora.

Budžetska inspekcija prati i analizira stanje na osnovu prikupljenih podataka i inspeksijske, upravne, sudske i poslovne prakse iz oblasti inspeksijskog nadzora budžetske inspekcije.

Na osnovu praćenja i analize stanja u oblasti inspeksijskog nadzora iz stava 1 ovog člana budžetska inspekcija priprema Plan inspeksijskog nadzora, inicira donošenje, izmjene i dopune zakona i drugih propisa koji se odnose na oblasti u kojima budžetska inspekcija vrši nadzor, ujednačava i objavljuje inspeksijsku praksu i preduzima preventivne aktivnosti.

Procjena rizika

Član 14

Inspeksijski nadzor zasniva se na procjeni rizika tako da se rizikom djelotvorno upravlja.

Rizik, prema stepenu, može biti neznatan, nizak, srednji, visok i kritičan.

Budžetska inspekcija nije dužna da vrši inspeksijski nadzor kada je procijenjeni rizik neznatan.

Rizik se procjenjuje u toku pripreme Plana inspeksijskog nadzora, prije i u toku inspeksijskog nadzora.

Kada se u toku realizacije Plana inspeksijskog nadzora promijene okolnosti na osnovu kojih je procijenjen rizik i sačinjen plan, budžetska inspekcija usklađuje procjenu rizika i plan inspeksijskog nadzora sa novonastalim okolnostima.

Procjena rizika vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje upravljanje i unutrašnje kontrole u javnom sektoru.

Planiranje inspekcijskog nadzora

Član 15

Budžetska inspekcija vrši inspekcijski nadzor u skladu sa godišnjim planom rada redovnog nadzora (u daljem tekstu: Plan inspekcijskog nadzora) koji utvrđuje ministar finansija, na osnovu predloga glavnog budžetskog inspektora.

Plan inspekcijskog nadzora priprema se na osnovu praćenja stanja i procjene rizika iz čl. 13 i 14 ovog zakona.

Plan inspekcijskog nadzora donosi se do kraja tekuće kalendarske godine za narednu godinu, na osnovu procjene i upravljanja rizicima.

Plan inspekcijskog nadzora sadrži: pregled subjekata nadzora, oblasti nadzora, vremenski period nadzora i raspored nadzora za svakog budžetskog inspektora pojedinačno, ciljeve koje budžetska inspekcija teži da ostvari u planiranom periodu i način za postizanje postavljenih ciljeva; učestalost i obuhvat vršenja inspekcijskog nadzora po oblastima, informacije o oblicima inspekcijskog nadzora koji će se vršiti i druge podatke o kadrovskim i materijalnim resursima budžetske inspekcije koji će biti opredijeljeni za vršenje inspekcijskog nadzora.

Inspekcijski nadzori iz Plana inspekcijskog nadzora koji iz objektivnih razloga nijesu započeti i izvršeni do kraja tekuće godine preniće se u sljedeću godinu ukoliko je njihovo sprovođenje svrsishodno i opravdano uzimajući u obzir naknadnu procjenu rizika tih inspekcijskih nadzora.

Budžetska inspekcija objavljuje Plan inspekcijskog nadzora na svojoj internet stranici.

Budžetska inspekcija planira i sprovodi inspekcijske nadzore na osnovu inicijativa, prijava, predstavki, prigovora i zahtjeva za vršenje inspekcijskog nadzora pristiglih od organa, organizacija, pravnih i fizičkih lica, na osnovu kojih je procijenjen stepen rizika koji ukazuje na potrebu sprovođenja inspekcijskog nadzora.

Vrste nadzora

Član 16

Inspekcijski nadzor vrši se kao redovni, vanredni, mješoviti, kontrolni i dopunski inspekcijski nadzor.

Redovan inspekcijski nadzor vrši se u skladu sa Planom inspekcijskog nadzora.

Vanredni inspekcijski nadzor vrši se po nalogu glavnog bužetskog inspektora, ministra finansija i lica koja on ovlasti, na osnovu inicijativa, prijava, predstavki, prigovora i zahtjeva za vršenje inspekcijskog nadzora pristiglih od organa, organizacija, pravnih i fizičkih lica, po kojima je procijenjen stepen rizika koji ukazuje na potrebu sprovođenja inspekcijskog nadzora.

Mješoviti inspekcijski nadzor vrši se istovremeno kao redovan i vanredan nadzor kod istog subjekta nadzora, kada se predmet redovnog i vanrednog inspekcijskog nadzora djelimično ili u cjelosti poklapaju ili su povezani.

Kontrolni inspekcijski nadzor vrši se radi utvrđivanja izvršenja mjera koje su naređene subjektu nadzora u okviru redovnog ili vanrednog inspekcijskog nadzora.

Dopunski inspekcijski nadzor vrši se po službenoj dužnosti ili povodom zahtjeva subjekta nadzora, radi utvrđivanja činjenica koje su od značaja za inspekcijski nadzor, a koje nijesu utvrđene u redovnom, vanrednom, mješovitom ili kontrolnom inspekcijskom nadzoru, pri čemu se može izvršiti samo jedan dopunski inspekcijski nadzor, u roku koji ne može biti duži od 30 dana od okončanja redovnog, vanrednog, mješovitog ili kontrolnog inspekcijskog nadzora.

Oblici inspekcijskog nadzora

Član 17

Inspekcijski nadzor, prema obliku, može biti terenski i kancelarijski.

Terenski inspekcijski nadzor vrši se van službenih prostorija budžetske inspekcije, na licu mjesta i sastoji se od neposrednog uvida u poslovnu i drugu dokumentaciju i evidencije.

Kancelarijski inspekcijski nadzor vrši se u službenim prostorijama budžetske inspekcije, uvidom u prikupljene akte, podatke i dokumentaciju subjekta nadzora.

Nalog za inspekcijski nadzor

Član 18

Nalog za vršenje inspekcijskog nadzora daje ministar finansija, odnosno lice koje on ovlasti ili glavni budžetski inspektor.

Nalog iz stava 1 ovog člana sadrži:

- pravni osnov;
- broj naloga, vrijeme i mjesto izdavanja naloga;
- naziv i bliže identifikacione podatke subjekta nadzora;
- predmet inspekcijskog nadzora;
- period obuhvaćen inspekcijskim nadzorom;
- ime i prezime budžetskog inspektora i broj službene legitimacije;
- vrijeme trajanja inspekcijskog nadzora;
- procijenjeni stepen rizika subjekta nadzora, i
- potpis i pečat davaoca naloga.

Kada je u nalogu za obavljanje inspekcijskog nadzora navedeno više budžetskih inspektora, nosilac naloga je inspektor koji je prvi naveden.

Nosilac naloga iz stava 3 ovog člana koordinira inspekcijskim nadzorom i podnosi izvještaj o izvršenom nadzoru ministru finansija, odnosno licu koje on ovlasti ili glavnom budžetskom inspektor, kao i subjektu nadzora, u skladu sa posebnim zakonom.

Dopunski nalog za inspekcijski nadzor

Član 19

Dopunski nalog za inspekcijski nadzor donosi ministar finansija, odnosno lice koje on ovlasti ili glavni budžetski inspektor na pisani i obrazloženi zahtjev budžetskog inspektora u slučaju:

- proširenja, odnosno dopune predmeta inspekcijskog nadzora i perioda obuhvaćenog inspekcijskim nadzorom;
- povećanja broja budžetskih inspektora koji vrše inspekcijski nadzor i
- produženja vremena potrebnog za sprovođenje inspekcijskog nadzora.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dopunski nalog za inspekcijski nadzor donosi se bez pisanog i obrazloženog zahtjeva budžetskog inspektora u slučaju zamjene budžetskog inspektora iz opravdanih razloga (privremena spriječenost za rad, odsustvo sa rada i druge okolnosti koje sprječavaju budžetskog inspektora u daljem vođenju postupka).

Obavještenje o inspekcijskom nadzoru

Član 20

Budžetski inspektor, po pravilu, najkasnije tri dana prije početka nadzora, obavještava starješinu organa odnosno odgovorno lice u pravnom licu koje je subjekat nadzora o vršenju inspekcijskog nadzora u elektronskom ili pisanom obliku.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, inspekcijski nadzor može se izvršiti bez prethodnog obavještavanja kad postoje razlozi za neodložno postupanje, odnosno ako takvo postupanje nalaže zaštita javnog interesa.

Obavještenje se ne dostavlja subjektu nadzora kada se vrši inspekcijski nadzor:

- 1) po zahtjevu suda, državnog tužilaštva, organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove, policije i drugih organizacionih jedinica tog organa;
- 2) u kome predmet inspekcijskog nadzora ima oznaku određenog stepena tajnosti; i
- 3) za koji je u nalogu za inspekcijski nadzor navedeno da će inspekcijski nadzor otpočeti bez prethodnog obavještavanja subjekta nadzora.

Ako nije u mogućnosti da izvrši inspekcijski nadzor u vrijeme naznačeno u obavještenju, budžetski inspektor o tome blagovremeno obavještava subjekat nadzora.

Sprovođenje inspekcijskog nadzora

Član 21

Prije početka inspekcijskog nadzora, budžetski inspektor prikuplja podatke o prethodnim inspekcijskim nadzorima nad subjektom nadzora i druge podatke od značaja za predstojeći nadzor korišćenjem informacionog sistema kojima upravljaju organizacione jedinice nadležne za poslove trezora i poslove državnog budžeta, kao i baza podataka, na osnovu neposrednog saznanja i na drugi odgovarajući način.

Budžetski inspektor, po službenoj dužnosti, pribavlja javne isprave i podatke iz evidencija, odnosno registara subjekta nadzora koji su neophodni za vršenje inspekcijskog nadzora.

Subjekti nadzora su dužni da budžetskoj inspekciji blagovremeno dostave tražene javne isprave i podatke.

Budžetski inspektor sačinjava zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru u roku od 15 dana od dana izvršenja kontrole i dostavlja ga subjektu nadzora.

Odgovorno lice u subjektu nadzora može dati primjedbe na zapisnik o inspekcijskom nadzoru, u pisanom obliku, u roku od sedam dana od dana prijema zapisnika.

Ako starješina organa, odnosno odgovorno lice u pravnom licu koje je subjekat nadzora da primjedbe koje ne sadrže nove činjenice i dokaze zbog kojih bi trebalo izmijeniti činjenično stanje koje je utvrđeno u zapisniku ili dati drukčije pravne i druge ocjene činjeničnog stanja, budžetski inspektor koji je izvršio inspekcijski nadzor obavezan je da davaocu primjedbi, u roku od 15 dana od dana prijema primjedbi, dostavi pisani odgovor u kojem se navode razlozi zašto primjedbe nijesu prihvaćene.

Ako odgovorno lice u subjektu nadzora da primjedbe koje sadrže nove činjenice i materijalne dokaze zbog kojih bi trebalo izmijeniti činjenično stanje koje je utvrđeno u zapisniku ili dati drukčije pravne i druge ocjene činjeničnog stanja, budžetski inspektor će sastaviti dopunski zapisnik, u roku od 20 dana od dana prijema primjedbi koje su u cjelosti ili djelimično prihvaćene.

Ako su djelimično prihvaćene primjedbe koje je dao starješina organa, odnosno odgovorno lice u pravnom licu koje je subjekat nadzora, budžetski inspektor je obavezan da u dopunskom zapisniku obrazloži i dio primjedbi koje nijesu prihvaćene.

Postupajući po primjedbama na zapisnik budžetski inspektor može da izmijeni naloženu mjeru ili da odustane od te mjere.

Obrazac i sadržaj zapisnika propisuje Ministarstvo.

Preventivne mjere

Član 22

Budžetski inspektor u zapisniku određuje odgovarajuće preventivne mjere ako je to potrebno da bi se spriječio nastanak nepravilnosti i štetnih posljedica.

Preventivne mjere su:

- 1) upozoravanje subjekta nadzora o njegovim propisanim obavezama, radnjama i mjerama i sankcijama za postupanje suprotno tim obavezama;
- 2) ukazivanje subjektu nadzora na mogućnost nastupanja štetnih posljedica njegovog poslovanja ili postupanja;
- 3) druge mjere kojima se postiže preventivna uloga inspekcijskog nadzora.

Ako subjekat nadzora ne postupi po preventivnim mjerama određenim u zapisniku, budžetski inspektor rješenjem naređuje otklanjanje nepravilnosti.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, budžetski inspektor i prije vršenja inspekcijskog nadzora može narediti privremeno odlaganje obračuna i isplate sredstava, radi sprječavanja nastanka nepravilnosti i štetnih posljedica, ako se putem neposrednog saznanja i informisanja pojavi sumnja u njihovu zakonitost, do okonačnja postupka inspekcijskog nadzora.

Upravne mjere

Član 23

Ako otkrije nepravilnost, odnosno nezakonitost u poslovanju ili postupanju subjekta nadzora, budžetski inspektor će ukazati na nepravilnost, odnosno nezakonitost u skladu sa ovlašćenjima propisanim zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor,

ostaviti primjeren rok za njihovo otklanjanje i naložiti vraćanje, odnosno uplatu sredstava u budžet ili naložiti drugu odgovarajuću mjeru u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, što se konstatuje u zapisniku o inspekcijskom nadzoru.

Subjekt nadzora je u obavezi da u roku od pet dana od isteka roka za postupanje po naloženim mjerama o tome obavijesti budžetskog inspektora i da dostavi dokaze o izvršenju naloženih mjera.

Ako subjekt nadzora u ostavljenom roku ne preduzme mjere koje su mu naložene, ne otkloni nepravilnost, odnosno nezakonitost, i ne vrati, odnosno ne uplati sredstva u budžet, budžetski inspektor donosi rješenje kojim izriče mjere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, odnosno nezakonitosti i vraćanje, odnosno uplatu sredstava u budžet.

Budžetski inspektor može starješini organa, odnosno odgovornom licu u pravnom licu koje je subjekt nadzora i ovlašćenom licu u subjektu nadzora koje obavlja poslove koji su predmet inspekcijskog nadzora, rješenjem izreći sljedeće upravne mjere:

- opomenu;
- novčanu kaznu u iznosu do 30% zarade koju je ostvario u mjesecu koji prethodi izricanju novčane kazne.

Budžetski inspektor može izreći više upravnih mjera u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Budžetska inspekcija objavljuje zapisnike o izvršenom inspekcijskom nadzoru, rješenja kojima se nalaže otklanjanje nepravilnosti, rješenja kojima se izriču upravne mjere i drugostepena rješenja po žalbi na rješenja budžetske inspekcije na svojoj internet stranici.

Dostavljanje izvještaja

Član 24

Glavni budžetski inspektor je dužan da ministru finansija dostavi:

- izvještaj o radu najmanje jedanput mjesečno do petog u mjesecu za prethodni mjesec;

- godišnji izvještaj o radu do 15. januara tekuće godine za prethodnu godinu.

Godišnji izvještaj o radu budžetske inspekcije sadrži:

- oblasti u kojima je vršen inspekcijski nadzor;
- predmet inspekcijskog nadzora;
- period koji je obuhvaćen inspekcijskim nadzorom;
- vrijeme koje je potrebno za obavljanje inspekcijskog nadzora;
- rezultate inspekcijskog nadzora - utvrđene nepravilnosti;
- broj budžetskih inspektora koji su obavili inspekcijski nadzor;
- broj i vrstu inspekcijskih nadzora;
- stepen ostvarenja Plana inspekcijskog nadzora i odnos redovnih i vanrednih inspekcijskih nadzora;
- broj redovnih inspekcijskih nadzora koji nijesu izvršeni i razlozima za to;
- broj dopunskih naloga za inspekcijski nadzor;
- materijalne, tehničke i kadrovske resurse koje je budžetska inspekcija koristila u vršenju inspekcijskog nadzora i mjere preduzete u cilju djelotvorne upotrebe resursa budžetske inspekcije i rezultate preduzetih mjera;

- podatke o pridržavanju rokova propisanih za postupanje budžetske inspekcije;
- broj žalbenih postupaka i pokrenutih upravnih sporova i njihov ishod;
- podatke o programima stručnog usavršavanja koji su pohađali budžetski inspektori, odnosno službenici ovlašćeni za vršenje inspekcijskog nadzora; i
- podatke o zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka i krivičnim prijavama koje je podnijela budžetska inspekcija nadležnim državnim organima.

Ministarstvo dostavlja radnom tijelu Skupštine Crne Gore nadležnom za poslove budžeta godišnji izvještaj o radu budžetske inspekcije.

Budžetska inspekcija objavljuje godišnji izvještaj o radu na svojoj internet stranici.

Stupanje na snagu

Član 25

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 32-3/24-1/8

EPA 352 XXVIII

Podgorica, 17. decembar 2024. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 28. SAZIVA

PREDSJEDNIK

Andrija Mandić
